

Masentusi, veg. en ape. a Massapieres (que és també de Betesa).

MASET

Noms que només en aparença semblen diminutius de *mas* 'casa de camp'.

Havia estat un adjectiu sinònim de 'mans, sotmès o reduït a servir', provinent del ll. MANSUËTUS; en ús viu: «fer *masets* los toros» Jaume Roig, *Spill*, 6732, i fem. *maseda*, *DECat.* v, 25-49.

D'aquí diversos NLL, on designa superfícies conreades, ja no ermes. El Pla de *mazè*: extens paratge del Tarragonès (te. Vila-seca), darrere Salou i el Cap de Salou (notem l'absència d'article: no és «del Maset»), l'inf. m'assegura que tot aquell pla ha estat sempre conreat (24-iv-1955). El «Mas del Maset» te. Figuerola (Baix Cp.Tarr.) és gran, no pas cap 'maset ni barraca campestre' (XLVI, 13.27). Font de *Mazè* te. Oliva (XXXIII, 36.2). *Los Masets* barri en terme de Benafigos (XXIX, 87.16).

Masmulets, V. Mulet *Masmut*, V. Maigmo

EL MASNOU

1) Municipi del Maresme, situat en un terreny muntanyós entre Montgat i Premià de Mar. [Sempre usat amb article. Recordem la cobleta «Tant aquí com *al Masnou* / l'home que pega la dona / era home... i torna bou! / Oh prou, prou», de l'opereta bufa *Kikirikí* que féu furor a Barcelona c. 1900 i que jo d'infant encara la sentia cantar pels celoberts.]

Com que és d'etimologia tan evident, no ens hem esforçat per trobar-ne dades històriques (fora de les recents a l'abast de tothom, en *GGC* i *Enc. Cat.*). Creiem que n'hi ha alguna més en Mas, *N.H.Bna.* vol. x etc. i en la monografia de P.J.Bassagoda, «*Notas para...la historia de Masnou*», 96 pp. 8º, Bna. 1928.

2) Veïnat al te. de Batea (Terra Alta) situat a l'Oest d'aquest poble i vora el riu Algars.

PRON.POP. máz n̄u (Casacuberta).

En el mateix terme hi ha una partida dita, en contrast, *Masos Vells* (*mázoz béls*).

3) Casa de pagès al te. de Font-rubí (Alt Penedès), segons informació proporcionada pel savi amic vilafanquí Pere Giró (1955).

ETIM.: Del ll. tardà MANSUM NOVUM 'residència nova' (*DECat.* VII, 416b29-41820, s.v. *romandre*).

Notem que al NO. de Consell (Mallorca) hi ha (*Son Māimōu* (<*Masnou*), NL en què la -s (fon. z) s'ha vocalitzat en -j davant una consonant sonora, com és normal en català (*LleuresC*, 252; *DECat.* VII, 421b21-34 i com en *Maiden* per *Masdéu*, art. supra). Ph.R.

MASÓ

Millor hauria estat adoptar la grafia *Mesó*.

LA MASÓ, poble del Baix Cp.Tarr. amb municipi.

5 *Pron. ləmazó* a Constantí, Vilabella, Morell: Casac. 1920; a Valls, 1933: Casas Homs. Dita tòpica: «a Masó, ni dona ni bacó, però bacó i dona tot temps és bona» (Mn X.Plassa, de Prades). *GGC*, p. 819. I monografia toponímica d'Albert Manent., Tarrag. 1985.

10 *MENCIONS ANT.* 1359: *La Maso* (*CoDoACA* XII, 33). Segons Emili Morera, *Tarr.Cri.* I, 506, la creació d'aquest poble resulta de l'empresa repobladora coneguda per «Casa Rodona» fundada pel rei i l'església en tractes de 1176 (Font Rius, *C.d.p.* p.735).

15 *HOMÒNIMS*:

Antic castell, avui mas, en el te. de Prats de Molló; 1597: «lo qual censal creà Joan R.Cella, donzell, del castell de *la Masó*» (*Ll.Roig, de P.d.M.* f 154v) és cap a Tellet i La Figuera. Pla de *La Masó* Berg., entre Vilada i La Nou (C.A.Torras, *Berg.* 115). *Lə mazó*, mas molt gran i antic, te. Joanet, a 0k5 de la r. de St.Hilari i 1k5 del trifini amb Sta.Coloma (1971); d'aquí devia ser un *Joannes de Masone*, de la cellera de St.Hilari Sacalm, cit. en una c.de franq. atorgada per 25 Bernat de Gurb a. 1342 (Font Rius, *C.d.p.* § 375).

Mas-Masó, oit *mazmazó* Casac. 1920, és un veïnat del Gironès, te. St.Jordi, a 1 k, 11 edif., 16 hab. *GGC* 385.

En els següents probt. «can» és un afegit secundari: *Can mazó*, te. Ramió (agre.a Hostalric, 1970); i mas del te. d'Olost (exc. 174). *Masó* NP (*mazó*) a Vilamaniscle XXII, (XXII, 81.16). I *mazó* Vila Joiosa (XXXV, 122-21). A distingir de *Massó*, d'origen i forma diferents.

35 *Mesons*, poble desaparegut p. de Vallestàvia (Cfl.) a. 1352 (Alart, *Bu.So.Agr.PyrOr.* x, 84). *Mesons*, a l'Urgellet: *Mesons de Junye* <n>t, te. Castellàs, cens de 1359 (*CoDoACA*, és un petit veïnat, 800 m. al S. de Junyent (IGC). 1518: Bosc de *Mesons* afr. S. de Biscarbó (*Spill* de Castellbò.20vº). *Les Masons* en el Priorat, oit al Molar XIII 50.11) barri pertanyent a Poboleda on ho pronunciaren *loz mazóns* (XII, 53.12).

La Meó, diversos llocs antics, a la Noguera. Havien estat cases o «mansions» pertanyents a l'Orde del Temple, a Balaguer, Gardeny etc., anomenades *mansiones*, en b.ll., docs. de 1150, 1151. La de Balaguer, que havia dut el nom d'*Almudáfer*, ve citada com «ipsa *mesó* del Temple» l'a. 1152 (més dades a l'art. *Torrelameu* que ja veurem format per aquest mot).

Del ll. MANSIO, -ONEM, 'lloc de parada o residència', *DECat.*, VI, 4, 1513 ss.

H ha alguns testimonis esparsos d'un dim. MANSIONELLA > *Me(s)onella*: pda. munt. de la vall de Ribes *La Maonella* segons la Guia *Pir. Cat.* de C.A. Torras, *La Maunella* en el *Gibell* de Queralbs (S. XVIII):